

ŠULSKE NOWINY

Serbska wyša šula Ralbicy
UNESCO projektna šula
Šula z ideju 2007
www.serbska-sula-ralbicy.de

Smažnik 2022
27. lětnik, 265. wudaće

Dožiwjenje sudniskeho jednanja, zaběranje z medijemi a zeznawanje Lipska. To wšitko wotmě so w minjenych tydženjach. Nimo toho přemyslujemy wo přirodže a předstajimy našeho wosobinskeho přehračka.

Štó, što, hdže? Tu čitajće dale, jeli sće wćipni!

Nowy layout z Wašej pomocu!

Kaž sće zawěsće hižo widźeli, ma naša šulska nowina nowy layout. Smy so za to rozsudžili, dokelž chcemy rady něšto noweho wuspytać. Tak smy w kruhu našeje AG-je šěsć móžnych faworitow wudźěłali. Tute poskitki přepodachmy wučerkam a wučerjam našeje šule, kotřiž naprašowachu so we wšitkich rjadownjach k tomu. Kóžda šulerka a kóždy šuler měješe móžnosć za jedyn ze šěsć poskitkow wothłosować. Na kóncu zličichmy hłosy. Nětko wjeselimy so jara, zo směmy přeni króć nowy layout, z Wašej pomocu wupytany, wužiwać. Wutrobny džak za Waše sobudźěło!

Ekskursija wosmeho lětnika do sudnistwa

Pjatk, 18. měrca 2022 přewjedzechmy ekskursiju do krajneho sudnistwa do Budyšina. Tam wočakowaše nas knjez Lucas. Wón bě sudnik tutoho jednanja. Po tym zo běchu skóržbnik, jeho prawiznik, wobskorženy kaž tež jeho zakitowar do žurle zastupili, započa sudniske jednanje. Na započatku rozjasni sudnik, što bě so stało a kak je k tomu dóšlo. Po tym stajachu so wobskorženemu a skóržbnikej mnoho prašenjow. Rozmołwa bu na zwukopask nahrata, zo by so pozdžišo za dokładne protokolowanje wužiwać hodźata. Jako zakónči sudnik móžnosć k stajenju prašenjow, přińdže dale k wuprašowanju swědkow. Sudnik skedźbni jich na to, zo

su winowaci wěrnosć prajić a powučić jich wo scěhach wopačnosćow. Jako běchu wšitcy swědkojo wuprajili, předstajili so plaidoyer woběju stronow. Nětko so rozžohnowaštej a sudniske jednanje so z tym zakonči. Mějachmy naposledk tež hišće móžnosć, so z knjezom Lucasom wuměnić.

Wutrobny džak knjezej Zahrodnikej a knjezej Kliemankej za zmóžnjenje zajimaweje ekskursije.

- tekst: Josefin Róblec, wobraz: Křesćan Zahrodnik -

Projekt „Faktenchecker“

9. lětnik Serbskeje wyšejše šule Ralbicy je so kónc jutrownika w projekće z temu „Faktenchecker“ zaběrał. Dwaj dnjej rozestajachu so šulerki a šulerjo z medijowym pedagogu Michałom Cyžom z prašenjemi medijoweho prawa, z wopačnymi powěšćemi (Fake News), z wobdźělanymi a manipulowanymi wobrazami kaž tež deepfake-widejemi. Při tym diskutowachu tež načasne prašenja kołowokoło powěšćow, interneta a socialnych medijow.

- tekst a foto: Jan Rjeda -

Wotchadna jězba do Lipska

W różowniku podachmy so na pječ dnjow trajacu wotchadnu jězbu do Lipska. Dohromady 18 šulerkow a šulerjow, rjadowniski wučer knjez Wornar a wučernej knjez Paška a knjeni Wróblowa přebywachmy při idyliskim Markkleebergskim jězorje. Při najrjeńšim wjedrje startowachmy pónđzelu, 2. meje 2022 z áahom wot Kamjenca, přez

Drježdźany a Lipsk do Markkleeberga. Słónčne wjedro a so zybolacy jězor wabještej nas. Črjóda šulerjow je so samo do zymnych žołmow zwěriła, tamni hrajachu wolejbul. Wječor dachmy při grilowanju wuklinčec. Wutoru běžachmy po centrumje Lipska a předstajichmy sej mjez sobu atrakcije města. Po swobodnym času bě kotojězba z busom po Lipsku njane wudospołnjenje začišćow wikowanskeje

metropole. Srjedu přizamkny so hišće padlowanje po Lipšćanskim kanalu, hdžež dachmy sej woměrje niwowu přirodu a industrielnu architekturu lubić. Cyle hinaši program mějachmy potom popołdnju při lasertagu. Běše chětro wužadace, dokelž mějachmy wosomlětnych přećiwnikow, kotrež mějachu energiju kaž kohlicy. Na štwórtku smy so w jumhouse abo escape roomje wucychnowali. Přiwšěm pak dźiwachmy na kulturne wudospołnjenje a wobhladachmy sej přemóžacy pomnik bitwy ludow. Posledni dzeń dachmy w forumje za časowe stawizny wuklinčec. Mučni a z mnoho začišćemi nawrócichmy so pjatk popołdnju

zaso do Łužicy. A Lipsk, budź sebi wěsty, přijědzemy zaso.

- tekst a wobrazaj: Franciska Wróblowa -

Šće so džensa hižo smjeli?

- wučer: „Praj twojemu dźědej, zo dyrbi jutře ke mni do šule přińć.“
- šuler: „Mój dźěd, nic mój nan?“
- wučer: „Ně, chcu twojemu dźědej pokazać, kelko zmylkow je jeho syn při domjacych nadawkach činiť.“

(<https://pixabay.com/de/vectors/man-kind-und-erwachsener-857943/>; <https://pixabay.com/de/vectors/fr%c3%b6hliche-gesichter-emojicons-smiley-5049095/>)

Wot knježićela k přehračkej - směny předstajić: pólny zajac

mjeno: pólny zajac

wulkosć: něhdže 40-70cm

wahu: 2-6kg

staroba: hač do 12 lět

cyroba: trawa, łopjena, zela, korjenje

žiwjenski rum: wotewrjene abo połwotewrjene krajiny

přirodny njeprěćel: liška, rubježne ptaki, rapak, wróna

Pólny zajac bě něhdy knježićel nad kulturnej krajinu. Wón profitowaše dołho wot małoburskich wjesnych strukturow a wobhospodarjenja polow, łukow a pastwow. Tu namaka dosć schowa a nadeńdže wulke mnóstwo rostlinow, kotrež dodawachu wšitke k žiwjenju trěbne wutki. Wuměnjjenja pak su so w poslednich 150 lětach drastisce změnili. Přez stajnje intensiwniše ratarstwo njedawa wjace telko łukow abo druhich strukturow žiwjenskeho ruma. Wuběr na rostlinach so jasnje zniži. Před přirodnymi njeprěćelemi namaka pólny zajac přeco mjenje škitu. Tohodla tež ličba domoródných zajacow sylnje woteběra. Aktualnje steji naš mały přehračk na čerwjenej lisćinje cacakow a zarjaduje so do kategorije „wohrožený“.

- tekst: Louisa Domanic a Luis Suchy z „Bedrohte Feldhasen - NABU“

(tekst z: <https://www.nabu.de/tiere-und-pflanzen/saeugetiere/sonstige-saeugetiere/16729.html>;
wobraz:<https://pixabay.com/de/photos/hase-feldhase-s%c3%a4ugetier-tier-feld-3595703/>)

INFORMACIJE - TERMINY - WŠELČIZNY !

01. smažnika	pisomne pruwowanja w biologiji
02. smažnika	pisomne pruwowanja w fyzice a chemiji
wot 03. do 17. smažnika	konsultacije za 10. lětnik
wot 08. do 09. smažnika	ertny dźěl pruwowanja w jendželšćinje
13. smažnika	sportowy swjedzeń
14. smažnika	ekskursija 6. lětnika k pčotarjej
wot 20.06. do 07.07.	ertne pruwowanja
25. smažnika	socialny dzeń 8. lětnika w Smječkecach

za
mudre
hłójčki ...

4				2				9
	3		6	9	5		4	
		2	8		7	5		
	7	8				6	5	
5	2						9	8
	4	9				3	2	
		5	3		9	4		
	6		2	8	1		3	
9				5				1

(ze: Sudoku Welt, str. 80)

(<https://pixabay.com/de/photos/maik%c3%a4fer-insekt-nahaufnahme-4166923/>)